

جنین زایی غیر جنسی (سوماتیک) از کشت قطعات لپه ای میوه نارس زیتون

عاطفه داداشیان لنگرودی^۱، حسن ابراهیم زاده^۲ و رضا ضرغامی^۳

۲۰۱- گروه زیست شناسی دانشکده علوم دانشگاه تهران، تهران

۳- پژوهشکده کشاورزی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران، تهران

در این آزمایش از لپه های سه رقم زیتون به نامهای روغنی محلی، زرد زیتون و ماری جهت تشکیل جنین غیر جنسی استفاده شد. بخش پروکسیمال و دیستال لپه ای از بندرهایی که حدود ۷۵ روز از زمان گلدهی آنها می گذشت در محیط $1/2\text{OM}$ با ترکیبی از غلظتهای دو هورمون BAP و NAA کشت گردیدند و در انکوباتور با دمای 23°C و شرایط تاریکی نگهداری شدند. تورم در بخش پروکسیمال لپه ها صورت گرفت و با افزودن هورمون 2ip به محیط، القای جنین زایی مشاهده گردید. توده های کروی شکل جنین ایجاد شدند و پس از حذف 2ip، تشکیل و رشد جنین ادامه یافت. جنینهای حاصله در محیطهای واجد BAP 2mg/lit بدون اکسین و یا مقدار NAA 0.5mg/lit واکشت شدند. انتقال کالوسهای باقیمانده به همان محیط بدون گلوتامین موجب تشکیل جنین ثانوی شد و واکشت جنینها در محیط فاقد یا واجد اکسین هر دو موجب رشد جنین و تشکیل لپه و گیاهچه گردید. در محیط واجد اکسین رشد ریشه و تشکیل گیاهچه های غیر عادی بیشتر بود. پس از ۱۴ ماه گیاهچه هایی با ۸ تا ۲۴ برگ تولید شد که دارای درجات متفاوتی از رشد میان گره بودند. در برخی از آنها میان گره ها کوتاهتر و برگها متراکم بودند ولی در هر حال سیستم ریشه ای رشد یافته در آنها مشاهده شد: